

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא
פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים
וילדיהם דרור הלל ואשר יש'
עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי
וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה
רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים
לרפואת חיים שמואל בן סימה
לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

מדיני שריפת פרים ושעירים הנשרפים

א. באיזו רוח.

לדעת רבי שמעון – שורפים אותם [חוץ לשלוש מחנות], **במזרחה של ירושלים** [כמבואר לעיל].

ולדעת חכמים – שורפים אותם [חוץ לשלוש מחנות] **בצפונה של ירושלים**, שכן כל מעשי חטאת נעשים בצפון, [בעזרה בצפון העזרה, וחוץ לעזרה גם כן בצד צפון].

ב. "על שפך הדשן".

נאמר בעניין פר כהן משיח, "והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אתו על עצים באש על שפך הדשן ושרף".

לדעת רבי יוסי הגלילי – הכתוב הזה מלמד, **שצריך שיקדים לשם דשן מזבח**, כלומר תחילה ישפוך במקום מדשן המזבח כדי שהמקום יהא נקרא מקודם לכן מקום שפך הדשן ואחר כך ישרוף את הפר.

ולדעת רבי אליעזר בן יעקב – הכתוב הזה מלמד, שצריך לשרוף את הפר **במקום מדרון** כדי שיהיה הדשן משתפך שם. [לדברי רבא, רבי אליעזר בן יעקב חולק על דינו של רבי יוסי הגלילי. ולדברי אביי, רבי אליעזר בן יעקב מודה לדינו של רבי יוסי הגלילי, ורק מוסיף עליו דין נוסף].

ג. מי מטמא בגדים בעסק שריפת הנשרפים.

רק המתעסקים בגוף הפרים והשעירים לצורך השריפה, הם בלבד מטמאים בגדים. לדעת חכמים הנושאים אותם לשריפה בכלל זה משעה שיצאו מהעזרה. ולדעת רבי שמעון, רק המתעסקים בהם בשעת השריפה עצמה, אולם קודם שדלק האש בבשר אין מטמאים בגדים כלל.

אבל אלו שאינם מתעסקים בגוף הפרים, כגון מדליק את האש, או מסדר את המערכה, אינם מטמאים.

ד. עד מתי מטמאים בגדים.

לדעת תנא קמא – עד שנעשים אפר, המתעסק בהם נטמא.

ולדעת רבי [אלעזר ברבי] **שמעון** – עד שיתך הבשר, כלומר, עד שנעשים חרוכים, אבל משעה שנעשו חרוכים, אף על פי שעוד לא נעשו אפר, אינם מטמאים את המתעסקים בהם.

סליק פרק טבול יום

פרק שלושה עשר השוחט והמעלה

פרשת שוחט או מעלה בחוץ

וַיִּדְבֶּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל בְּנָיו וְאֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר. אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׂוֹר אוֹ כֶּשֶׂב אוֹ עֵז בַּמִּחְנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמִּחְנֶה. וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֵבִיאוּ לְהַקְרִיב קֶרְבָּן לַה' לִפְנֵי מִשְׁכַּן ה' דָּם יִחֹשֵׁב לְאִישׁ הַהוּא דָם שֶׁפָּךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ. לִמְעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת זִבְחֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זִבְחִים עַל פְּנֵי הַשֹּׁדֶה וְהֵבִיִּי לַה' אֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל הַכֹּהֵן וְזָבְחוּ זִבְחֵי שְׁלָמִים לַה' אוֹתָם. וְזָרַק הַכֹּהֵן אֶת הַדָּם עַל מִזְבֵּחַ ה' פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְטִיר הַחֶלֶב לָרִיחַ נִיחַח לַה'. וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זִבְחֵיהֶם לְשַׁעִירִם אֲשֶׁר הֵם זִנִּים אַחֲרֵיהֶם חֲקַת עוֹלָם תִּהְיֶה זֹאת לָהֶם לְדוֹרָתָם. וְאֵלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יִגּוֹר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֲלֶהּ אוֹ זָבַח. וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יָבִיֵּאוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַה' וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמּוֹ.

המעלה קרבנות בחוץ

אימורים של הקרבנות, יש להעלותם על מזבח שבעזרה. והמעלה אותם חוץ לעזרה [אפילו לשם ה'], **עובר באיסור לא תעשה שעונשו כרת**

[לעושה במזיד, ובשוגג חייב חטאת].

איסור לא תעשה מבואר בכתוב, "השומר לך פן תעלה עלתיך בכל מקום אשר תראה". ו"השומר" ו"פן" הם איסורי לא תעשה, כמאמר רבי אבין אמר רבי אליעזר, כל מקום שנאמר "השומר" "פן" ו"אל" אינו אלא לא תעשה.

ועונש כרת מבואר בכתוב, "אשר יעלה עלה או זבח ואל פתח אהל מועד לא יביאנו... ונכרת האיש ההוא מעמיו".

השוחט קרבנות בחוץ

[כשהוקדשו בשעת איסור הבמות]

כל הקרבנות יש לשוחטם בעזרה, והשוחט אותם [אפילו לשם ה'] חוץ לעזרה, [כשהוקדשו אחר איסור הבמות], עובר באיסור לא תעשה שעונשו כרת [לעושה במזיד, ובשוגג חייב חטאת].

עונש כרת מבואר בכתוב, "אשר ישחט... ואל פתח אהל מועד לא יביאו... ונכרת האיש ההוא מקרב עמו".

ולעניין איסור לא תעשה:

א. מתחילה רצו לומר, שאיסור לא תעשה זה, למד מהכתוב, "ולא יזבחו עוד", המלמד, שאסור לזבוח את הקרבנות בעוד מקום חוץ מהעזרה.

- אולם דחו זאת, כי הכתוב הזה מדבר רק בקרבנות שהוקדשו בשעת היתר הבמות, כלומר קודם שהוקם המשכן, שאף על פי שבשעת הקדשם היה מותר לשוחטם בכל מקום, אחר שהוקם המשכן ונאסרו הבמות, אסור לשוחטם חוץ לעזרה.

אבל אין ללמוד מהכתוב הזה, איסור לא תעשה לשחיטת קרבנות בחוץ, כשהוקדשו בשעת איסור הבמות.

[ומתוך שלא נאמר, "ולא יזבחו" □ את זבחייהם לשעירים אשר הם זנים אחריהם", אלא, "ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים אשר הם זנים אחריהם", יש ללמוד דין נוסף, והוא, שהזבח בהמה לעבודה זרה ששמה מרקוליס, אף על פי שאין דרך עבודתה בכך, אלא בבזיונה, כלומר בזריקת אבנים עליה, מכל מקום הזבח לה חייב. (ואם היתה דרך עבודתה בכך, היה חייב על כך מהכתוב, "השומר לך פן תנקש אחריהם אחר השמדם מפניך ופן תדרש לאלהיהם לאמר איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה פן גם אני").

ב. ואביי רצה לומר, שאיסור לא תעשה זה לשוחט קרבנות בחוץ [כשהוקדשו בשעת איסור הבמות], למד בקל וחומר, שכן הכתוב "ולא יזבחו עוד" מלמד, איסור לא תעשה לשוחט בחוץ בשעת איסור במות קרבנות שהוקדשו בשעת היתר במות ומעתה אם בשחיטת קרבנות אלו בחוץ [שאין עונש כרת בדבר כפי שיתבאר בעזה"י להלן] יש בדבר איסור לא תעשה כל שכן שיש איסור לא תעשה לשוחט בחוץ קרבנות שהוקדשו בשעת איסור במות [שכן בדבר זה יש אף עונש כרת].

- ודחו זאת, כי לדברי הכל אין מזהירים מן הדין, כלומר אין למדים איסור לא תעשה על ידי קל וחומר.

ג. ולדעת רבי יוחנן, איסור לא תעשה זה, למד בגזרה שווה, "הבאה" "הבאה", שנאמר בעניין שחיטת חוץ, "וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יָבִיאוּ", ונאמר בעניין העלאת חוץ, "וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יָבִיאוּ", ללמוד בגזרה שווה, שכשם שבהעלאת לא ענש כרת בלא אזהרת לא תעשה, כך בשחיטה לא ענש כרת בלא אזהרת לא תעשה.

ד. ולדעת רבא על פי דברי רבי יונה [בדף ק"ז], איסור לא תעשה זה, למד בהיקש, שהוקשו שחיטה להעלאת, שנאמר, "כי אם במקום אשר יבחר ה' באחד שבטיך שם תעלה עלתיך ושם תעשה פל אשר אנכי מצוה", להקיש את ההעלאת לשאר עשיות הקרבן, וללמד, שכשם שבהעלאת לא ענש כרת בלא אזהרת לא תעשה, כך בשחיטה לא ענש כרת בלא אזהרת לא תעשה.

-

קדשים שהוקדשו בשעת היתר הבמות, השוחט אותם בחוץ בשעת איסור במות, ביטל מצוות עשה, שנאמר, "למען אשר יביאו בני ישראל את זבחייהם אשר הם זבחים על פני השדה והביאם לה' אל פתח אהל מועד אל הפתח וזבחו זבחי שלמים לה' אותם", ועבר על איסור לא תעשה, שנאמר, "ולא יזבחו עוד את זבחייהם", אבל אינו עונש כרת, שנאמר, "חֲקַת עוֹלָם תִּהְיֶה זֹאת לָהֶם לְדוֹרֹתָם", זאת יש להם, כלומר עשה ולא תעשה הנ"ל, ואין עליהם דבר

אף אם מזהירין מן הדין צריך לכתוב בפירוש איסור אכילת חלב

כבר נתבאר, שמתחילה רצה אביי ללמוד איסור לא תעשה של שחיטת קדשים בחוץ, בקל וחומר. ומכל מקום, אף לפי סברא זו, שניתן ללמוד איסור לא תעשה בקל וחומר, היתה התורה צריכה לכתוב בפירוש איסור לא תעשה באכילת חלב, **כי אין דרך ללמוד איסור זה בקל וחומר.**

א. כי אם נבוא ללמוד איסור לא תעשה לאכילת חלב [החמור שיש בו כרת], **מאיסור אכילת נבילה או מאיסור אכילת שרצים טמאים**, [שהם איסורים קלים מאיסור חלב, שכן אין בהם כרת].

- יש לדחות, ולומר, אדרבה נבילה ושרצים חמורים יותר, כי יש בהם גם טומאה, מה שאין כן בחלב.

ב. ואם נבוא ללמוד איסור לא תעשה לאכילת חלב [החמור שיש בו כרת], **מאיסור אכילת שרצים טהורים** [שהוא איסור קל שאין בו כרת].

- יש לדחות, ולומר, אדרבה איסור שרצים טהורים חמור יותר, כי הוא ישנו אף בשיעור של כעדשה, מה שאין כן חלב, שאינו אסור אלא בשיעור כזית.

ג. ואם נבוא ללמוד איסור לא תעשה לאכילת חלב [החמור שיש בו כרת], **מאיסור אכילת ערלה וכלאי הכרם**, [שהם איסורים קלים שאין בהם כרת].

- יש לדחות, ולומר, אדרבה איסורי ערלה וכלאי הכרם חמורים יותר, כי הם אסורים אף בהנאה, מה שאין כן חלב שאינו אסור אלא באכילה.

ד. ואם נבוא ללמוד איסור לא תעשה לאכילת חלב [החמור שיש בו כרת], **מאיסור אכילת שביעית**, [שהוא איסור קל שאין בו כרת].

- יש לדחות, ולומר, אדרבה איסור שביעית חמור יותר, שכן הוא נתפס גם על דמי שביעית, מה שאין כן חלב שאינו אסור אלא החלב עצמו ולא דמים שנתנו תחתיו.

ה. ואם נבוא ללמוד איסור לא תעשה לאכילת חלב [החמור שאסור לכל], **מאיסור אכילת תרומה**, [שהוא איסור קל שאינו אסור אלא לישראל].

- יש לדחות, ולומר, אדרבה איסור תרומה חמור יותר, שכן אין לו היתר בשום מקום, מה שאין כן חלב שהותר מכללו בחיה. [וטעם זה מועיל לדחות גם הלימוד משאר האיסורים, כי בזה חלב קל מכולם, שהוא הותר מכללו, ושאר הדברים לא הותרו מכללם].

אף אם מזהירין מן הדין אין ללמוד איסור לא תעשה למבטל את הפסח

כבר נתבאר, שמתחילה רצה אביי ללמוד איסור לא תעשה של שחיטת קדשים בחוץ, בקל וחומר. ומכל מקום, אף לפי סברא זו, שניתן ללמוד איסור לא תעשה בקל וחומר, אין דרך ללמוד איסור לא תעשה למבטל קרבן פסח.

שכן אם נבוא ללמוד איסור למבטל פסח [החמור שיש בו כרת], מאיסור להותיר מהקרבן עד הבוקר, [שהוא איסור קל שאין בהם כרת].

יש לדחות, ולומר, אדרבה האיסור להותיר מהקרבן עד הבוקר חמור יותר, שכן אין לו תקנה, מה שאין כן מבטל פסח, שיש לו תקנה לעשות פסח שני.

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

מותר להפיץ שלא למטרה מסחרית

לקבלת קבצים אלו בוואצאפ

שלחו הודעה למספר 050-6877088

[לרכישת בקיצור על מסכת זבחים](#)

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)